

[Infographic] So sánh dự thảo luật tiếp cận thông tin của Việt Nam với các chuẩn mực quốc tế

Hiến pháp 2013 của Việt Nam công nhận mọi công dân đều có quyền tiếp cận thông tin. Việt Nam hiện đang trong tiến trình xây dựng Luật tiếp cận thông tin đầu tiên, dự kiến sẽ được Quốc hội thông qua vào tháng 3 năm 2016.

Nhằm hỗ trợ thông tin để Quốc hội xem xét khi đưa ra quyết định đối với đạo luật quan trọng này, Hướng tới Minh bạch (TT) đã gửi tới các đại biểu Quốc hội Báo cáo phân tích Dự thảo Luật tiếp cận thông tin của Việt Nam.

Báo cáo được thực hiện bởi Trung tâm Pháp luật và Dân chủ – Centre for Law and Democracy (CLD) – Canada và Tổ chức Tiếp cận thông tin Châu Âu – Access Info Europe (AIE) trên cơ sở hợp tác với TT, sử dụng phương pháp đánh giá việc luật hoá quyền tiếp cận thông tin **Right to Information Legislation Rating** (gọi tắt là phương pháp RTI).

Theo đó, Dự thảo Luật tiếp cận thông tin của Việt Nam đạt **59/150 điểm**, xếp **thứ 93 trên tổng số 102 quốc gia** đã được đánh giá bằng phương pháp RTI.

Hơn một nửa số hạng mục được đánh giá của Dự thảo Luật đạt mức điểm trung bình từ 25 – 33 % và chỉ có 2 hạng mục đạt mức 50%.

Kết quả đánh giá cho thấy Dự thảo Luật hiện tại của Việt Nam còn **thiếu nhiều yếu tố chủ yếu** để có thể hình thành cơ sở vững chắc cho việc thực hiện quyền tiếp cận thông tin hiệu quả.

VIỆT NAM

vs.

THẾ GIỚI

CÁC QUY ĐỊNH TRONG LUẬT TIẾP CẬN THÔNG TIN (*)

QUYỀN TIẾP CẬN THÔNG TIN

Hiến pháp Việt Nam công nhận tất cả công dân có quyền tiếp cận thông tin và pháp luật quy định việc thực hiện quyền tiếp cận thông tin.

Việc cho phép các luật liên quan điều chỉnh quyền tiếp cận thông tin làm giảm đáng kể tính hiến định của quyền tiếp cận thông tin.

Dự thảo Luật chưa thể hiện được các lợi ích gắn liền với quyền tiếp cận thông tin.

Việc thể hiện các lợi ích gắn liền với quyền tiếp cận thông tin tạo cơ sở chặt chẽ cho việc giải thích luật.

THỦ TỤC YÊU CẦU THÔNG TIN

Dự thảo Luật có các quy định yêu cầu người dân cung cấp lý do hoặc thông tin cá nhân khi yêu cầu thông tin.

Pháp luật quốc tế cho phép người dân yêu cầu thông tin mà không cần lý do

CÁC TRƯỜNG HỢP NGOẠI LỆ

Dự thảo Luật tuân thủ nguyên tắc đảm bảo bí mật theo quy định của các luật khác.

Luật Tiếp cận thông tin quy định cụ thể những vấn đề có mâu thuẫn với các quy định của pháp luật liên quan. Pháp luật có liên quan không nên quy định cơ sở của việc bảo đảm quyền riêng tư nếu như chúng không được quy định trong luật tiếp cận thông tin.

Dự thảo Luật chưa có quy định về việc đảm bảo lợi ích chung, theo đó thông tin phải được công bố ngay cả khi có thể gây thiệt hại cho một lợi ích riêng nếu việc đảm bảo lợi ích chung là cần thiết hơn so với thiệt hại gây ra cho lợi ích riêng.

Một đạo luật tiếp cận thông tin hiệu quả phải ưu tiên đảm bảo lợi ích chung, theo đó thông tin phải được công bố ngay cả khi có thể gây thiệt hại cho lợi ích của cá nhân hay nhóm.

(*) Quốc hội Việt Nam dự kiến sẽ thông qua Luật Tiếp cận thông tin trong tháng 3 / 2016.